

1

skyrius

Iš tiesų, sakau jums, atslenka kalavijo ir kirvio amžius, nuožmių pūgų amžius. Atslenka Baltojo Speigo ir Baltosios Šviesos Metas, Beprotybės Metas ir Paniekos Metas, Tedd Deireadh, Pabaigos Metas. Pasaulis mirs šaltyje, o atgims podraug su nauja saule. Atgims iš Senojo Kraujo, iš Hen Ichaer, iš pasėto grūdo. Grūdo, kursai ne sudygs, o liepsnomis išsprogs.

Ess'tuath esse! Tebūnie taip! Laukite ženklų! Byloju jums, kokie tatai bus ženklai, – pirmų pirmiausia žemė paplūs Aen Seidhe krauju, Elfų Krauju...

„Aen Ithlinnespeath“,

Ithlinne Aegli aep Aevenien pranašystė

MIESTAS LIEPSNOJO.

Siauros gatvelės, vedančios prie griovio ir pirmojo pylimo, alsavo dūmais ir karščiu, liepsnos rijo šiaudinius ankštai susigrūdusių namų stogus, laižė pilies sienas. Iš vakarų pusės, nuo uosto vartų, plūdo triukšmo banga, įnirtingos kovos aidesiai, mūrus drebino duslūs tarano smūgiai.

Užpuolikai srautu siūbtelėjo į gatveles, pralaužė barikadas, negausiai ginamas kareivių, miestelėnų su alebardomis ir balistininkų iš cechų. Juodomis gūniomis uždangstyti žirgai it vaiduokliai skriejo per užtvartas, švysčiojo ašmenys, sėdami mirtį tarp sprunkančių gynėjų.

Ciri juto, kaip ant balno gugos ją užsisodinęs riteris iš visų jėgų ragina arklį. Išgirdo riksmą. „Laikykis! – šaukė jis. – Laikykis!“

Juos aplenkė kiti riteriai Cintros vėliavos spalvų šarvais, lėkdami šuoliais jie kapojosi su nilfgardiečiais. Ciri akies krašte-liu vos spėjo pastebėti beprotišką paausutų žydrų ir juodų apsiaustų sukuri, kuriame skambėjo plienas, į skydus lūžo geležtės, žvengė žirgai...

Riksmas. Ne, ne riksmas. Spiegimas.

Laikykis!

Siaubas. Kiekvienas arklio šuolis kaskart krestelėjus, kaskart trūktelėjus skausmu perveria įsikibusias diržo rankas. Nepatogiai suriestos kojos neranda atramos, dūmuose ašaroja akys. Apkabinusios ją rankos slegia, smaugia, traiško šonkaulius. Aplink aidai riksmi, tokių jai dar niekad neteko girdėti. Kokias kančias turi kęsti žmogus, kad taip rėktų?

Siaubas. Valią palaužiantis, paralyžiuojantis, smaugiantis siaubas.

Vėl žvanga geležis, šnarpščia arkliai. Abipus švytruoja pastatai, ten, kur dar prieš akimirką tamsavo purvina, lavonais ir bėglių manta užversta gatvelė, staiga ugnimi pliūpteli langai. Riteris jai už nugaros ūmai užsikosėja, keistai, kimiai. Ant rankų, įsitvėrusių diržo, trykšta kraujas. Spiegimas. Švilpia strėlės.

Krytis, skausmingas smūgis į šarvus. Dunksi kanopos, virš galvos šmėsčioja arklio pilvas ir apibrizgęs balnasaitis, plaikstosi juoda gūnia. Ūkčiojimas, panašus į medkirčio, renčiančio medį. Bet čia ne mediena, o geležis trankosi į geležį. Riksmas, užgniaužtas ir duslus, kažkas didelis ir juodas, taškydamasis krauju, drimba į purvyną. Krūpčioja šarvuota pėda, ardama žemę didžiuliu pentinu.

Kažkokia jėga atplėšia ją, kelia, užsodina ant balno gugos. Laikykis! Vėl pašėlusiai kratoma, beprotiškai lekama. Rankos ir kojos beviltiškai graibsto atramos. Žirgas stoja piestu. Laikykis! Atramos nėra... Jokios... Jokios... Tik kraujas. Žirgas griūva. Atšokti į šalį neįmanoma, neįmanoma ištrūkti, išsiplėsti iš šarvuotų rankų glėbio. Neįmanoma pabėgti nuo kraujo, kuris liejasi ant galvos, ant sprando.

Smūgis, sužliugsi purvas, staigus trenksmas ant žemės, tokios stulbinamai nejudrios ką tik taip beprotiškai jojus. Žirgas, mėgindamas kelti pasturgalį, kraupiai gargia ir dvėsuoja. Dunksi pasagos, švysčioja čiurnos ir kanopos. Juodi apsiaustai ir gūnios. Riksmas.

Ugnis gatvelėje, staugianti raudona ugnies siena. Jos fone – raitelis, milžiniškas, pamanytum, aukštesnis už liepsnojančius stogus. Juoda gūnia apsiaustas žirgas trypčioja, purto galvą, žvengia.

Raitelis žiūri į ją. Ciri mato žibančias akis didžiulio šalmo, papuošto plėšraus paukščio sparnais, plyšyje. Mato gaisro atspindžius ant plačių kalavijo ašmenų žemai nuleistoje rankoje.

Raitelis žiūri. Ciri nepajėgia nė krustelėti. Neleidžia bejėgės užmuštojo rankos, apsivijusios ją per juosmenį. Jos judesius kausto krauju permirkęs svoris, kažkas guli ant jos šlaunies ir spaudžia prie žemės.

Kausto ir siaubas. Klaikus, vidurius gniaužiantis siaubas, per kurį Ciri nebegirdi, kaip dvėsuoja sužeistas žirgas, ūžia gaisras, spiegia žudomi žmonės ir trata būgnai. Tik siaubas, tik jis vertas dėmesio, svarbus. Tą siaubą įkūnija juodasis riteris su plunksnomis puoštu šalmu, sustingęs šėlstančių raudonų liepsnų sienos fone.

Raitelis paragina arklį, plėšraus paukščio sparnai ant šalmo suvasnoja, paukštis pakyla. Tuojuo puls bejėgę, siaubo sukaustytą auką. Paukštis – o gal riteris – triumfuodamas šaižiai, šiurpiai, galingai klykia. Juodas žirgas, juodi šarvai, plaikstosi juodas apsiaustas, o už jų – ugnis, ugnies jūra.

Siaubas.

Paukštis šaižiai rėkia. Plasnoja sparnais, plunksnos plaka veidą. Siaubas!

Pagalbos! Kodėl niekas manęs negelbsti? Esu vieniša, maža, bejėgė, negaliu nė krustelėti, užgniaužta gerkle negaliu net žodžio išspausti. Kodėl niekas neatskuba manęs gelbėti?

Bijau!

Akys, žibančios didžiulio sparnuoto šalmo plyšyje. Viską uždengia juodasis apsiaustas...

– Ciri!

Prabudo išpilta prakaito, pastėrusi, o jos pačios riksmas – riksmas, kuris ir pažadino, – tebevirpėjo, tebevibravo viduje, po krūtinkauliu, svilino perdžiūvusią gerklę. Skaudėjo apkloto įsitvėrusias rankas, skaudėjo nugarą...

– Ciri. Nurimk.

Buvo naktis, tamsi ir vėjuota, monotoniškai melodingai šnarėjo pušų karūnos, protarpiais sugirgždėdavo kamienai. Jokio gaisro, jokių aidinčių klyksmų, Ciri girdėjo vien tą šnarią lopšinę. Čia pat šviesą ir šilumą skleidė stovyklavietės laužas, žybčiojo pakinktų sagtys, liepsna mėtė raudonus atšvaitus ant kalavijo, atremto į žolėn numestą balną, rankenos apkaustų. Jokios kitos ugnies, jokios kitos geležies. Ranka, liečianti jai skruostą, kvepėjo kailiais ir pelenais. Ne krauju.

– Geraltai...

– Čia tik sapnas. Baisus sapnas.

Ciri sudrebėjo, susirietė į kamuolį.

Sapnas. Tik sapnas.

Laužas jau spėjęs prigesti, beržinės pliauskos, raudonos ir mažne permatomos, aižėja, spjaudydamos žydras liepsneles. Ugnis apšvietė baltus plaukus ir griežtą vyro, kamšančio Ciri apklotu ir kailiniais, profilį.

– Geraltai, aš...

– Niekur nedingsiu. Miegok, Ciri. Pailsėk. Mūsų laukia dar tolimas kelias.

Girdžiu muziką, staiga dingtelėjo jai. Tas šlamesys... muzika. Liutnios muzika. Ir balsai. Cintros kunigaikštytė... Lemties vaikas... Senojo Kraujo, elfų kraujo vaikas. Geraltas iš Rivijos, Baltasis Vilkas, ir jo lemtis. Ne, ne, tai legenda. Poeto išmonė. Jos nebėra. Ją nužudė miesto gatvėje, bėgančią...

Laikykis... Laikykis...

– Geraltai...

– Ką pasakysi, Ciri?

– Ką jis man padarė? Kas tada atsitiko? Ką jis... man padarė?

– Kas?

– Riteris... Juodas riteris plunksnuotu šalmu... Nieko neprisimenu. Jis rėkė... ir žiūrėjo į mane. Neprisimenu, kas atsitiko. Tik kad bijojau... Taip kraupiai bijojau...

Vyras pasilenkė, akyse blykstelėjo liepsnos atšvaitai. Keistos tos akys. Labai keistos. Anksčiau Ciri jų žvilgsnio vengdavo, nemėgo į jas žiūrėti. Bet tai buvo seniai. Labai seniai.

– Nieko neprisimenu, – sušnibždėjo ji, siekdama jo rankos, kietos ir šiurkščios tarsi netašyta mediena. – Tas juodas riteris...

– Sapnavai. Miegok ramiai. Nebepasikartos.

Kadaise Ciri jau girdėjo tokius pažadus. Naktį pažadintai savo pačios riksmo, jie kartoti daugelį sykių, ji nepaliaujamai raminta. Bet dabar viskas kitaip. Dabar ji tiki, nes dabar tai sako Geraltas iš Rivijos, Baltasis Vilkas. Raganius. Tas, kuris yra jos lemtis. Tas, kurio lemtis yra ji. Raganius Geraltas, suradęs ją pačioje karo, mirties ir sielvarto sumaištyje, pasiėmęs drauge ir pažadėjęs, kad jiedu niekada nebeišsiskirsia.

Užsnūdo, taip ir nepaleidusi jo delno.

* * *

Dainius nutilo. Vos vos palenkęs galvą, liutnia dar kartą paskambino baladės leitmotyvą, švelniai, tyliai, vienu tonu aukščiau, nei grojo akompanuojantis jam mokinys.

Niekas nepratarė nė žodžio. Be tylančios muzikos, buvo girdėti tik lapijos šnaresys ir milžino ažuolo šakų girgždėjimas. O paskui staiga pratisai sumekeno ožka, pančiu pririšta prie vieno senutėlį medį apsupusių vežimų. Ir tada, lyg čia būtų buvęs ženklas, atsistojo vienas klausytojas iš didžiuliu puslankiu susėdusio būrio. Atmetęs ant peties auksu siuvinėtą kobalto mėlio apsiaustą, nerangiai, bet mandagiai nusilenkė.

– Meistre Vėdryne, dėkoju tau, – skambiai, tegul ir negarsiai, ištarė. – Tebūnie leista man, Redklifui iš Oksenfurto, Magiškujų Paslapčių meistrui, visų čia susirinkusiųjų vardu tarti padėkos ir pagarbos tavo didžiam menui bei didžiam talentui žodį.

Burtininkas nužvelgė klausytojus, – jų buvo gerokai per šimtą, – glaudžiai susėdusius ažuolo papėdėje, stovinčius ir įsitai-

siusius vežimuose. Vieni linksėjo galvą, kiti kuždėjosi. Kai kurie ėmė ploti katučių, dar kiti sveikino dainorių pakėlę rankas. Sujaudintos moteriškės šniurkščiojo nosimi ir šluostėsi akis – kuri kuo, nelygu padėtis visuomenėje, profesija ir turtinės galimybės: kaimietės – rankove ar atpakaliu delnu, pirklienės – lininės skepetos kraštu, elfės ir bajorės – batistu, o trys imperatoriaus patarėjo Viliberto, kuris su visa svita dėl garsiojo trubadūro nutraukė medžioklę su sakalais, dukros skambiai šnypštė nosį į dailias vilnones rusvai žalsvas šerpes.

– Neperdėsiu sakydamas, – toliau gražbyliavo burtininkas, – kad sujaudinai mus iki širdies gelmių, meistre Vėdryne, priveritei susimąstyti. Tebūnie leista man išreikšti tau mūsų padėką ir pagarbą.

Trubadūras atsistojo ir nusilenkė, brūkstelėdamas sau per kelius prie įmantrios kepuraitės prisegta garnio plunksna. Mokinys liovėsi skambinęs, išsišiepė ir taip pat nusilenkė, bet meistras Vėdrynas piktai dėbtelėjo į jį ir kažką pusbalsiu suburbėjo. Berniūkštis nuleido galvą ir vėl ėmė tyliai brązginti liuwnios stygas.

Publika atkuto. Vilkstinės pirkliai pasikuždėję išrideno paąžuolėn dailią dviejų kibirų statinaitę alaus. Burtininkas Redklifas patyliukais šnekučiavosi su patarėju Vilibertu. Pastarojo dukros liovėsi šniurkščiojusios ir sužavėtos vis šaudė akutėmis į Vėdryną. Dainiui jos buvo nė motais, jis be paliovos žibino dantis, šypsojosi ir merkė akį išdidžiai tylinčiam klajoklių elfų būreliui, o tiksliau, tamsiaplaukei, didžiaakei gražulei elfei su šermuonėlio kailio kepuraitė. Konkurentų Vėdrynui netrūko – didžiaakę dailiosios kepuraitės savininę žvilgsniais varstė ir jo klausytojai: riteriai, studentai ir klajojantys aktoriai. Gražuolė, akivaizdžiai patenkinta tokiu dėmesiu, pešiojo nėrinuotus palaidinukės rankogalius ir plasteno blakstienomis, o iš visų pusių ją apsupę elfai neslėpė priešiško mergišiams.

Laukymė po Bleobherio ažuolu, pamėgta sambūrių, keliautojų atokvėpio ir susitikimų vieta, garsėjo čia tvyrančia toleranci-

jos ir atvirumo dvasia. Šimtmečius žaliuojantį medį globojantys druidai laukymę vadino Santarvės Salele ir svetingai sutikdavo kiekvieną. Tačiau netgi ypatingu atveju, tokiu kaip štai pasaulinio garso trubadūro koncertas, keliautojai laikėsi pabrėžtinai atskirais būreliais. Elfai šliejosi prie elfų. Amatininkai nykštukai bendravo tik su ginkluotais iki dantų kraštiečiais, pasamdytais saugoti pirklių vilkstines, ir pakentė nebent kalnakasių gnomų ir ūkininkų žemulių draugiją. Visi nežmonės lyg susitarę šalinosi žmonių. Šie atsimokėjo nežmonėms tuo pačiu, nors ir patys anaip tol nebuvo vieningi. Bajorai niekino pirklius ir klajojančius amatininkus, o kareiviai ir samdiniai vengė piemenų dvokiančiomis skrandomis. Keletas burtininkų ir jiems prijaučiantieji išvis nepripažino jokios draugijos ir į visus kitus pelnytai žiūrėjo iš aukšto. Diduma minios buvo glaudi, tamsi niūriai tylinčių kaimiečių kupeta. Šitie, dėl šmėksančio virš galvų grėblių, šakių ir spragilų miško primenantys armiją, ignoravo visus ir viską.

Išimtis kaip visada buvo tik vaikai. Priversti, kol dainius koncertavo, laikytis tylos, dabar it pašėlę krykštaudami jie pasileido į pamiškę, o jau ten su įkarščiu atsidėjo žaidimams, kurių taisykles galėjo perprasti tik tas, kas pats dar neatsisveikinęs su laiminga vaikyste. Žmonių, elfų, nykštukų, žemulių, gnomų, puselfių, ketvirtinių elfų atžalos ir mįslingos kilmės pupuliai rasinių bei visuomeninių skirtubių nepažino ir nepripažino. Kol kas.

– Tikra tiesa! – šuktelėjo vienas riteris, liesas nelyginant žalga ilgšis raudonos ir juodos spalvos dubletu, papuoštu trimis žingsniuojančiais liūtais. – Gerai ponas burtininkas sako! Prisiekiu garbe, nuostabios baladės, garbusai Vėdryne! Jei kada tektų lankyti Plikragio, manojo senjoro tvirtovės, apylinkėse, užsukite, nedvejokite nė akimirkos. Priimsime jus kaip kunigaikštį, ką aš kalbu, – kaip patį karalių Vizimirą! Prisiekiu kalaviju, daugel esu girdėjęs menestrelių, bet ar jiems su jumis lygintis, meistre! Leiskite ir mums, aukštakilmiams išventintiesiems, pagerbti neprilygstamą jūsų meną!

Auksinės progos niekada nepažiopsas trubadūras mirktelejo mokiniui. Berniūkštis padėjo liutnią ir paėmė nuo žemės

dėžutę kur kas apčiuopiamiesiems pagarbos ženklams rinkti. Kiek padvejojo, nužvelgė minią, tada padėjo dėželę ir paėmė čia pat stovintį talpų kibirą. Meistras Vėdrynas švelnia šypsenėle pagyrė jaunuolio sumanumą.

– Meistre! – sušuko išvaizdi moteris, sėdinti vežime su užrašu „Vera Liovenhaupt ir Sūnūs“, prikimštame iš vytelių pintų dirbinių. Sūnų nesimatė, veikiausiai jie kur nors švaistė motinos sukrautus turtus. – Meistre Vėdryne, kaipgi šitaip? Nejuo taip ir liksime nesužinoję? Juk pabaigos neišgirdome! Apdainuokite mums, kas nutiko toliau!

– Dainos ir baladės, – nusilenkė artistas, – nesibaigia niekad, o ponija, juk poezija – amžina ir nemirtinga, jai nėra nei pradžios, nei pabaigos...

– O kas vis dėlto nutiko vėliau? – neatlyžo prekeivė, dosniai pažėrusi skimbčiojančių monetų į mokinio jai pakištą kibirą. – Bent žodžiu pasakykite, jei nebenorite dainuoti. Jūsų kūriniuose neminimi jokie vardai, bet juk žinome, kad tas jūsų apdainuotas raganius – ne kas kitas kaip šlovingasis Geraltas iš Rivijos, o burtininkė, kurią jis taip aistringai įsimylėjęs, – tokia pat šlovingoji Jenefer. O Vaikas Staigmena, pažadėtas ir lemties skirtas raganiui, juk Cirilė, nelaimingoji kunigaikštytė iš grobikų nuniokotos Cintros. Argi ne taip?

Vėdrynas išdidžiai ir mįslingai šyptelėjo.

– Dosnioji geradare, dainuoju apie bendražmogiškus dalykus, – tarė. – Apie jausmus, kurie gali aplankyti kiekvieną. Ne apie konkrečius asmenis.

– Kurgi ne! – pasigirdo balsas iš minios. – Visi žino, kad dainelės – apie raganių Geraltą!

– Taip, taip! – sutartinai sučiepsėjo patarėjo Viliberto dukterys, mosuodamos ašarų sudrėkintomis šerpėmis. – Padainuokite dar, meistre Vėdryne! Kas nutiko toliau? Ar raganius ir burtininkė surado vienas kitą? Ar meilė neužgeso? Ar laimingi buvo? Norime žinoti! Meistre, meistre!

– Ei, jūs! – gerklingai užriko nykštukų būrio vadeiva, kratydamas rusvą, vešlią barzdą iki diržo. – Mėšlas tos kunigaikš-

tytės, burtininkės, lemtis, meilė ir kitos bobiškos pasakėlės. Pliauškalai tatai, atsiprašau pono poeto, eiliuotojų pramanyti, kad būtų smagu klausytis ir jaudintų. Karybą, Cintros skerdynes ir grobimą, mūsų Marnadale ir Sodene, šit ką gražiai mums apdainavote, Vėdryne! Et, už tokią dainą, kario širdį džiuginančią, ir sidabro negaila! Ir išsyk matyti, kad nemeluojate nė per plauką, sakau tatai aš, Šeldonas Skagsas, o jau aš melą nuo teisybės atskirti gebu, mat pats Sodene buvau, pats su kirviu rankoje stojau prieš užpuolikus iš Nilfgardo...

– Aš, Donimiras iš Trojaus, – sušuko liesasis riteris su trimis liūtais ant švarko, – koviausi abiejuose Sodeno mūsųose, bet jūsų ten nemačiau, pone nykštuk!

– Mat veikiausiai gurguoles sergėjot! – atrėžė Šeldonas Skagsas. – O aš pirmose gretose kariavau, ten, kur buvo ištis karšta!

– Galvok, barzdyla, ką šneki! – įraudo Donimiras iš Trojaus, trūktelėdamas kalavijo nusvarintą riterio diržą. – Ir... kam šneki!

– Pats galvok! – nykštukas plaštaka trinktelėjo per kirvį, užkištą už diržo, atsigręžė į savo bendrus ir išsiviepė. – Matote, koks? Sukruštas riteris! Su herbu! Trys liūtai ant skydo! Du šika, o trečias pratrydo!

– Ramiau, ramiau! – įsiplieskiantį vaidą šiurkščiu, valdingu balsu nutraukė baltai apsitaisęs žilaplaukis druidas. – Mano ponai, nevalia rietis! Tik ne čia, ne po Bleobherio ažuolo, senesnio už visus šio pasaulio vaidus ir kivirčius, šakomis! Ir tik ne poeto Vėdryno, kurio baladės mus moko mylėti, o ne bartis, akivaizdoje!

– Teisybė! – pritarė druidui žemaūgis, tuklus vaidila žvilgančiu prakaituotu veidu. – Nors žiūrite – akys užmerktos, nors klausote – ausys užkimštos. Mat nėra jūsų širdyse dievų meilės, mat tušti esate nelyg statinės...

– Kad jau prašnekome apie statines, – supiepsėjo ilganosis gnomas iš vežimo, padabinto užrašu „Geležies dirbiniai, gamyba ir prekyba“, – ridenkite čia dar vieną, ponai cechinkai! Poetui Vėdrynui jau bus gerklė perdžiūvusi, o ir mums tokį jaudulį neprošal nuplauti!